

Uppdaterad april 2023

Behålla sitt svenska medborgarskap efter 22 års ålder

Resolutionsmottagare

Justitiedepartementet
Justitieutskottet
Migrationsverket
Polismyndigheten
Utlandsmyndigheterna

Problemformulering

Ett barn förvärvar svenskt medborgarskap vid födseln om minst en förälder till barnet är svensk medborgare. En svensk medborgare kan dock under vissa förutsättningar enligt 14 § i medborgarskapslagen förlora sitt medborgarskap när denne fyller 22 år.¹

Detta gäller den som är född utomlands, har två eller fler medborgarskap, aldrig varit bosatt i Sverige och inte bedöms ha tillräcklig samhörighet med landet. Definitionen av samhörighet är idag otydlig.

För att undvika att förlora sitt svenska medborgarskap måste den enskilde ansöka om att få behålla det. Det görs efter 18-årsdagen, men före 22-årsdagen. Enligt Migrationsverket behövs inte en sådan ansökan göras om den enskilde ”under någon tid har bott i Sverige eller om man regelbundet har besökt Sverige”.²

Lagen skapar problem för unga personer som sedan födseln identifierar sig som svensk trots att de är födda och bor i ett annat land, inte minst då de ofta har ett svenskt pass. Många av de berörda familjerna är idag inte medvetna om kravet på att ansöka om att behålla medborgarskapet före 22 års ålder.

Att på nytt ansöka om medborgarskap efter 22 års ålder är en lång och komplicerad process, och det tas idag inte i beaktning att personen har varit svensk medborgare tidigare. Ansökan om att bli svensk medborgare kräver bland annat permanent uppehållstillstånd i Sverige i fem år, vilket är nästintill omöjligt att uppfylla för en ung person som under hela sitt liv har bott utomlands.

¹ Sveriges riksdag, u.å. ”Lag (2001:82) om svenskt medborgarskap”. Riksdagen.se. [https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-200182-om-svenskt-medborgarskap_sfs-2001-82].

² Migrationsverket, 2022. ”Förlora eller behålla svenskt medborgarskap”. Migrationsverket.se. [<https://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Bli-svensk-medborgare/Forlora-eller-aterfa-medborgarskap/Forlora-eller-behalla-svenskt-medborgarskap.html>].

Anledningen till denna regels existens är att man vill undvika att det svenska medborgarskapet behålls i flera generationer trots att den direkta samhörigheten med Sverige upphört.

Lösningsförslag

Svenskar i Världen anser att svenskar som erhållit svenskt medborgarskap vid födseln inte ska behöva ansöka om att behålla medborgarskapet efter 22 års ålder.

Det ställs höga förväntningar på unga utlandssvenskars kännedom om svensk medborgarskapslag för att denne ska kunna bibehålla sitt svenska medborgarskap. Vi ställer oss positiva till de informationsinsatser som görs i samband med passförnyelse vid utlandsmyndighet. Utöver muntlig information vore det dock önskvärt att informationen även gavs skriftligt. Samtidigt krävs tydligare information om medborgarskapsutredningens koppling till ansökan om bibehållande av medborgarskapet. Genom att tidigt informeras om att det svenska medborgarskapet kan gå förlorat får den enskilde möjlighet att ta ställning till om denne vill behålla sitt svenska medborgarskap.

Förlusten av medborgarskapet får anses utgöra ett allvarligt angrepp i den enskildes rättigheter. Svenska myndigheter behöver därför ta ett större och gemensamt ansvar att informera medborgarna om risken att förlora sitt medborgarskap och vilka implikationer det kan medföra.